

Note 5 - Kapitaldekning og kapitalstyring

Kapitaldekning beregnes og rapporteres i samsvar med EUs kapitalkrav for banker og verdipapirforetak (CRR/CRD IV). SpareBank 1 SMN benytter interne målemetoder (Internal Rating Based Approach) for kredittrisiko. For foretaksporteføljene benyttes Avansert IRB. Bruk av IRB stiller omfattende krav til bankens organisering, kompetanse, risikomodeller og risikostyringsystemer.

Per 31. desember 2021 er samlet minstekrav til ren kjernekapital 12,5 prosent. Kravet til bevaringsbuffer er 2,5 prosent, systemrisikobufferen for norske IRB-A banker 4,5 prosent og den norske motsykliske kapitalbuffer 1,0 prosent. Disse kravene er i tillegg til kravet om ren kjernekapital på 4,5 prosent. I tillegg har Finanstilsynet fastsatt et pilar 2-krav for SpareBank 1 SMN på 1,9 prosent, dog minimum 1.794 millioner kroner. Motsyklisk kapitalbuffer øker til 1,5 prosent fra 30. juni 2022, deretter til 2,0 prosent fra 31. desember 2022.

I henhold til CRR/CRDIV-forskriften kan ikke gjennomsnittlig risikovekt for engasjementer med pantesikkerhet i boligeiendom i Norge være lavere enn 20 prosent. Per 31. desember 2021 er det både i morbank og konsern foretatt en justering for å komme opp til 20 prosent gjennomsnittlig risikovekt. Dette er i noten presentert sammen med massemarked eiendom under kredittrisiko IRB.

Systemrisikobufferen er på 4,5 prosent for de norske engasjementene. For engasjement i andre land skal det aktuelle lands sats benyttes. Per 31. desember 2021 er derfor den reelle satsen for morbank og for konsern 4,4 prosent.

Motsyklisk kapitalbuffer beregnes på differensierte satser. For engasjementer i andre land benyttes den motsyklisk kapitalbuffersatsen som er fastsatt av myndighetene i vedkommende land. Dersom landet ikke har fastsatt sats benyttes samme sats som for engasjementer i Norge med mindre Finansdepartementet fastsetter en annen sats. Per 31. desember 2021 er både morbank og konsern under unntaksgrensen slik at den norske satsen benyttes på alle aktuelle engasjementer.

Morbanken			Konsern	
31.12.20	31.12.21	(mill. kr)	31.12.21	31.12.20
18.092	19.356	Sum balanseført egenkapital	23.241	21.310
-1.250	-1.250	Hybridkapital inkludert i egenkapital	-1.293	-1.293
-515	-458	Utsatt skattefordel, goodwill og andre immaterielle eiendeler	-961	-1.044
-890	-1.517	Fradrag for avsatt utbytte og gaver	-1.517	-890
-	-	Ikke-kontrollerende eierinteresser bokført i annen egenkapital	-989	-838
-	-	Ikke-kontrollerende eierinteresser som kan medregnes i ren kjernekapital	568	488
-43	-41	Verdijusteringer som følge av kravene om forsvarlig verdsettelse	-56	-56
-47	-495	Positiv verdi av justert forventet tap etter IRB-metoden	-560	-74
-	-	Verdiendring på sikringsinstrumenter ved kontantstrømsikring	3	10
-186	-202	Fradrag ren kjernekapital for vesentlige investeringer i finansinstitusjoner	-648	-572
15.160	15.393	Sum ren kjernekapital	17.790	17.041
1.250	1.250	Fondsobligasjon	1.581	1.595
-	-48	Fradrag kjernekapital for vesentlige investeringer i finansinstitusjoner	-48	-
16.410	16.595	Sum kjernekapital	19.322	18.636
		Tilleggs kapital utover kjernekapital		
1.750	1.750	Ansvarlig kapital	2.226	2.262
-139	-214	Fradrag for vesentlige investeringer i finansinstitusjoner	-214	-139
1.611	1.536	Sum tilleggs kapital	2.011	2.123
18.020	18.130	Netto ansvarlig kapital	21.333	20.759

Minimumskrav ansvarlig kapital				
1.053	1.049	Spesialiserte foretak	1.248	1.240
920	1.016	Foretak	1.030	930
1.511	1.400	Massemarked eiendom	2.384	2.261
107	93	Massemarked øvrig	95	110
1.026	1.000	Egenkapitalposisjoner IRB	1	1
4.617	4.558	Sum kredittrisiko IRB	4.758	4.541
1	3	Stater og sentralbanker	4	2
93	106	Obligasjoner med fortrinnsrett	133	142
441	398	Institusjoner	299	332
-	1	Lokale og regionale myndigheter, offentlige foretak	29	27
32	188	Foretak	432	281
20	7	Massemarked	466	476
11	25	Engasjementer med pant i fast eiendom	128	136
272	279	Egenkapitalposisjoner	521	408
99	92	Øvrige eiendeler	142	159
970	1.098	Sum kredittrisiko Standardmetoden	2.154	1.962
30	35	Gjeldsrisiko	36	31
-	-	Egenkapitalrisiko	34	18
-	-	Valutarisiko og oppgjørsrisiko	1	3
421	433	Operasjonell risiko	817	770
25	26	Risiko for svekket kredittverdighet for motpart (CVA)	93	123
6.063	6.150	Minimumskrav ansvarlig kapital	7.893	7.448
75.785	76.873	Beregningsgrunnlag (RWA)	98.664	93.096
3.410	3.459	Minimumskrav ren kjernekapital, 4,5 prosent	4.440	4.189
		Bufferkrav		
1.895	1.922	Bevaringsbuffer, 2,5 prosent	2.467	2.327
3.410	3.459	Systemrisikobuffer, 4,5 prosent	4.440	4.189
758	769	Motsykliskbuffer, 1,0 prosent	987	931
6.063	6.150	Sum bufferkrav til ren kjernekapital	7.893	7.448
5.687	5.784	Tilgjengelig ren kjernekapital etter bufferkrav	5.457	5.404
		Kapitaldekning		
20,0 %	20,0 %	Ren kjernekapitaldekning	18,0 %	18,3 %
21,7 %	21,6 %	Kjernekapitaldekning	19,6 %	20,0 %
23,8 %	23,6 %	Kapitaldekning	21,6 %	22,3 %
		Uvektet kjernekapitalandel		
178.219	191.697	Balanseposter	269.857	256.978
6.190	10.782	Poster utenom balansen	11.341	7.514
-606	-1.042	Øvrige justeringer	-2.110	-1.577
183.803	201.437	Beregningsgrunnlag for uvektet kjernekapitalandel	279.088	262.915
16.410	16.595	Kjernekapital	19.322	18.636
8,9 %	8,2 %	Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio)	6,9 %	7,1 %